

Svar på fullmäktigemotion Kultur jämlikt i olika bibliotek och lokaler – också människor i förorterna behöver kultur

Livskraftsnämnden 14.04.2026 § 40

Beredning och tilläggsuppgifter:

Fritidsdirektör Minna Särelä, chef för kulturtjänster Susann Hartman, chef för bibliotekstjänster Malin Hollmén, chef för ungdomstjänster Nina Jorkama, rektor för konstinstitutet Emmi-Liina Vakkuri-Johansson, rektor för medborgarinstitutet Annelie Åkerman-Anttila, förnamn.efternamn@borga.fi

Mirja Suhonen har i sin fullmäktigemotion 14.1.2026 föreslagit följande:

I Borgå centrum och huvudbiblioteket finns ett rikt och gratis kulturutbud. Detta är naturligtvis bra, men kultur behövs också i förorterna och glesbygden.

I och med att kulturutbudet koncentreras måste man åka från förorterna och byarna till centrum. Detta kunde ordnas mera jämlikt så att utbudet skulle nå fler invånare.

Resor medför också kostnader, vilket försämrar tillgängligheten till kulturutbudet. Tack ändå för förbättrade bussförbindelser och förmånliga biljetter, som man dock inte kan njuta av riktigt överallt i Borgå. Det finns utrymme för förbättringar i kollektivtrafiken efter kl. 17.00. Därför skulle den utspridning av kulturutbudet som jag föreslår innebära att flera människor från olika håll av staden skulle få ta del av utbudet.

På olika håll i Borgå finns, förutom några bibliotek, olika lokaler såsom byaföreningars, ungdomsföreningars och marthaföreningars hus och Folkets hus. Det lönar sig att utreda användningen av dessa som plats för offentliga tillställningar och olika kulturevenemang. Det är bevisat att kultur ökar människors välbefinnande. På Hjärtförbundets webbplats står det att kultur och konst enligt forskning har ett starkt samband med att främja det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Regelbundna kulturupplevelser stärker bland annat självbilden, kreativiteten och livsglädjen samt minskar till exempel hjärt- och kärlsjukdomar.

Kultur hör till alla. Jag föreslår alltså att det kulturutbud som staden ordnar utvidgas till att omfatta olika delar av staden för att på så sätt främja kommuninvånarnas hälsa och välfärd och möjliggöra deltagande för en större del av invånarna.

Svar på fullmäktigemotionen:

Mirja Suhonen föreslår i sin fullmäktigemotion 14.1.2026 att det kulturutbud som staden ordnar utvidgas till att omfatta olika delar av staden för att på så sätt främja kommuninvånarnas hälsa och välfärd och möjliggöra deltagande för en större del av invånarna. Hon

föreslår att staden ordnar fler kulturevenemang i närbiblioteken och byarnas lokaler, såsom ungdomsföreningarnas hus och Folkets hus. Kulturen har ett starkt samband med satt främja välbefinnande och hälsa, precis som motionstagaren konstaterar. Kommunens uppgift är att erbjuda kulturtjänster till alla invånare. Arrangörer är bland annat kulturtjänster, bibliotekstjänster, ungdomstjänster, medborgarinstitut och konstinstitut.

Av praktiska och ekonomiska skäl har stadens kulturverksamhet och kulturtjänster i regel koncentrerats till de egna lokalerna. Alla kulturlokaler som upprätthålls av kommunens kulturtjänster finns i centrum. Bibliotekets verksamhetsställen finns i centrum, Gammelbacka och Vårberga. Dessutom kör bokbussen runt i närområdet och byarna, och Kerko biblioteket i Jokilaakson koulu har öppet för byborna en gång i veckan. Ungdomstjänsternas lokaler finns i centrum, Gammelbacka och Vårberga. Borgå medborgarinstitut (KoMbi) har tillgång till flera olika undervisningslokaler i Borgåområdet, av vilka de väsentligaste finns i Östermalm (KoMbi-center) och i centrum (POMO-huset). Medborgarinstitutet använder också andra lokaler på olika håll i staden efter kursbehov, såsom skolornas klassrum och idrottshallar, Konstfabrikens lokaler och kulturhuset Grandi. De lokaler som krävs för att genomföra kursen och de som finns tillgängliga, i förhållande till hyreskostnaderna, är de viktigaste faktorerna vid valet av kurslokal. Lokalhyrorna har varit institutets snabbast växande kostnadspost och man har strävat efter att stävja denna utveckling på olika sätt.

Bibliotekstjänster

Biblioteket ordnar största delen av författarbesöken och andra evenemang på huvudbiblioteket. Huvudbiblioteket är centralt beläget och rymmer även stora publikmängder. Huvudbiblioteket har även den teknik som behövs för evenemangen. En del av evenemangen på huvudbiblioteket streamas, så man kan följa dem även på distans.

En del av bibliotekets resurser för evenemangsproduktion går till evenemang på de närbiblioteken och i bokbussen. Dessa kommer även i fortsättningen att beaktas vid planeringen av evenemang. Till exempel ordnades under våren 202? tre kulturevenemang på Gammelbackas bibliotek trots ombyggnadsarbetena i lokalerna, och i Vårberga hölls två evenemang och filmvisningar. Dessutom deltar biblioteket i båda förörternas vårevenemang. Biblioteket strävar efter att även i fortsättningen erbjuda evenemang i förörterna och anser att det är viktigt att säkerställa tillgången till kultur även där. Med bokbussen erbjuder biblioteket kultur till barn i byarna. Bokbussen har på hösten och våren evenemangsveckor, då man i stället för vanlig utlåningsverksamhet tar med kulturevenemang till förskole- och daghemsgupper i byarna och närområden. Bokbussen har också tagit med författargäster i byarna, så att författaren har varit med på rutten och kunnat träffas vid hållplatserna. Man överväger att använda bokbussen ännu mer aktivt för att öka tillgängligheten till kultur.

Kulturtjänster

Stadens kulturtjänster stöder kulturverksamhet i förorterna och byarna genom bidrag. Arrangörer av kulturverksamhet – privatpersoner, arbetsgrupper och föreningar – kan på ansökan beviljas projektbidrag för kulturverksamhet. En del av bidrag avsätts till verksamhet och evenemang i förorterna, byarna och skärgården. Invånar- och byaföreningar, som ofta ordnar verksamhet och byaevenemang i byagårdar och ungdomsföreningshus, kan dessutom årligen ansöka om bidrag för gemenskapsandan från staden.

Barns och ungas jämlika tillgång till och deltagande i kulturutbudet styrs via Borgå stads plan för kulturförskolan. Kulturstigen är Borgå stads plan för kulturförskolan, vilken är ett stöd för läroplanen för den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken. För varje årskurs i grundskolorna riktas ett besök per år till exempel en konsert, en teaterföreställning, en utställning eller ett museum. Kulturtjänster, bibliotekstjänster, Borgånejdens musikinstitut, Borgå konstskola och Borgå museum ansvarar för utbudet.

Inom ramen för projektet Kultur i byn i Nyland, som finansierades av undervisnings- och kulturministeriet under åren 2021–2022, gjordes en omfattande invånarenkät också utanför Borgå centrum om kultur- och fritidstjänster och önskemål om dem. Utifrån invånarnas svar bör kulturtjänster för barn, ungdomar och barnfamiljer prioriteras. Evenemangen i byarna piloterades under projektets gång.

Inom ramen för projektet Nylands kulturmarknad, som samordnas av Nylands förbund 2024–2025, finansierades ett kulturevenemang i Hindhår, Kullo och Ebbo i samarbete med lokala byaföreningar. Kulturtjänsterna erbjuder också digitala tjänster för invånarna.

Musikinstitutet

Musikinstitutet arrangerar konserter på olika håll i staden. Konserter har hållits förutom i centrumområdet även i bland annat Gammelbacka och Haiko. Den tjänst som musikinstitutet tillhandahåller har gjort det möjligt att erbjuda musikundervisning för små barn i alla daghem i Borgåområdet.

Ungdomstjänsterna

Ungdomstjänsterna ordnar kulturverksamhet i sina egna lokaler och i närområdet. I ungdomslokalerna ordnas workshoppar för att öva handens färdigheter, samt kurser och klubbar. Under de senaste åren har man börjat erbjuda handledning och möjligheter inom graffitikonst i förorterna. I ungdomslokalerna arrangeras bland annat bandkvällar och diskotek som leds av dj. Man har satsat på ungdomslokalernas spelverksamhet. Spelkulturen spelar en viktig roll i ungdomars vardag.

Ungdomstjänsterna svarar för samordningen av Borgåmodellen för hobbyverksamhet. Klubbar enligt Borgåmodellen för hobbyverksamhet ordnas i alla skolor i Borgå i åk 1–6 och 7–9. Klubbarna arrangeras direkt efter skoldagen och deras teman varierar från kultur till motion. Klubbarnas innehåll planeras utgående från elevernas önskemål.

Ungdomstjänsterna ordnar verksamhet på elevernas skollov också i förorterna och byarna. Det mobila ungdomsarbetet syftar också till att nå ut till barn och ungdomar i byarna genom olika aktiviteter.

Medborgarinstitutet

Borgå medborgarinstitut erbjuder ett brett och mångsidigt kulturutbud som omfattar konst, musik, teater, litteratur samt olika evenemang, föreläsningar och utställningar. Utbudet riktar sig till utövare i alla åldrar och på olika nivåer. Kursutbudet omfattar kurser i bildkonst, keramik och lerkonst, språkkonst och litteratur, teaterkonst, fotografi, musik, körsång och dans. Utöver detta finns det ett stort utbud av aktiviteter som rör olika kulturella uttrycksformer, såsom handens färdigheter, yoga, historia, matlagning och trädgårdsskötsel.

Stabiliseringsprogrammet och utvecklingsmöjligheterna
Staden har inlett beredningen av ett program för stabilisering av ekonomin. Målet är att programmet förs till stadsfullmäktige för beslut i juni 2026, varefter det styr beredningen av budgetramen och budgeten för år 2027. Stadens ekonomi förutspås uppvisa ett klart underskott åren 2027–2028, och därför beslutade stadsfullmäktige om behovet av ett stabiliseringsprogram när budgeten för 2026 godkändes.

De resurser som står till förfogande för att producera kulturinnehåll har minskat redan år 2026 i och med program för produktivitet och balans i ekonomin. Med tanke på denna och kommande stabiliseringsåtgärder är det sannolikt att tjänsterna även i fortsättningen måste koncentreras till egna lokaler, som huvudsakligen ligger i centrumområdet.

Staden ordnar dock också i viss mån kulturverksamhet i förorter och byar, men det finns knappast resurser för att öka utbudet. När det gäller biblioteket bör man överväga att i större utsträckning använda bokenbussen för att föra kulturen utanför centrum. Dessutom har staden beslutat om kostnadsfria dagar för kollektivtrafiken under 2026. Dessa dagar infaller flera kulturinriktade evenemang utan inträdesavgift, såsom Åkarnevalen, julöppningen, Borgå Ljus, Borgådagarna och första maj. Vid ordnandet av kulturevenemang beaktas stadens klimat- och miljöprogram för 2024–2027, vars mål är att tjänsterna ordnas så att de är tillgängliga med kollektivtrafik.

Biträdande stadsdirektören

Livskraftsnämnden beslutar föreslå stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på fullmäktigemotionen och sänder svaret till stadsfullmäktige för kännedom. Paragrafen justeras genast.

Beslut

Livskraftsnämnden beslutade föreslå stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på fullmäktigemotionen och sänder svaret till stadsfullmäktige för kännedom.
Paragrafen justerades genast.

Stadsstyrelsen 11.05.2026
115/00.02.03/2026

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar ge det som sägs ovan som sitt svar på Mirja Suhonens motion om Kultur jämlikt i olika bibliotek och lokaler – också människor i förorterna behöver kultur, och sänder svaret till stadsfullmäktige för kännedom.

Beslutet justeras omgående.